

Til STADes

Lokale løysingar på
ei global utfordring!

Velkommen!

Tysdag 14. nov

TYSDAG 14 NOV

- **9.00 > 9.10** Velkommen
- **9.10 > 9.30** Foredrag Stad kommune.
Mitt klimafotavtrykk – korleis er utsleppa frå mitt personlege liv?
- **9.30 > 10.00** Foredrag Evangeline Sessford frå Upscale.
Tekstilverda: ei skrekkehistorie eller eit eventyr
- **Parallellsesjon 10.10 > 11.40**
Gruppe 1: Klimamesse med Lunsj | Gruppe 2: Filmvisning
Parallellsesjon 11.50 > 13.20
Gruppe 1: Filmvisning | Gruppe 2: Klimamesse med Lunsj
- **13.30 > 14.00** Foredrag Calum Macintyre: Light lines
- **14.00 > 14.15** Oppsummering av dagen

PROGRAM

Mitt klimafotavtrykk
- korleis er utsleppa frå
mitt personlege liv?

Stad kommune
Marte Sofie
Søreide

November 2023

Stad kommune

Kva er klimaendringar?

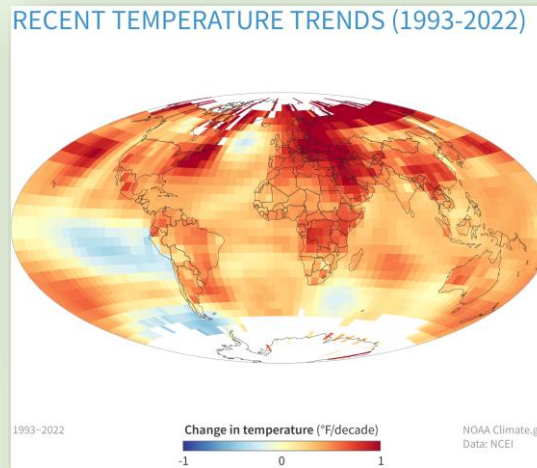
Klimagassutslepp

Global
oppvarming

Klimaendringar

Klimaendringane, eit globalt problem

Klimagassutsleppa frå fossilt brensel og avskoging øydelegg planeten vår, og utgjer ein trussel mot menneske, natur og samfunn.

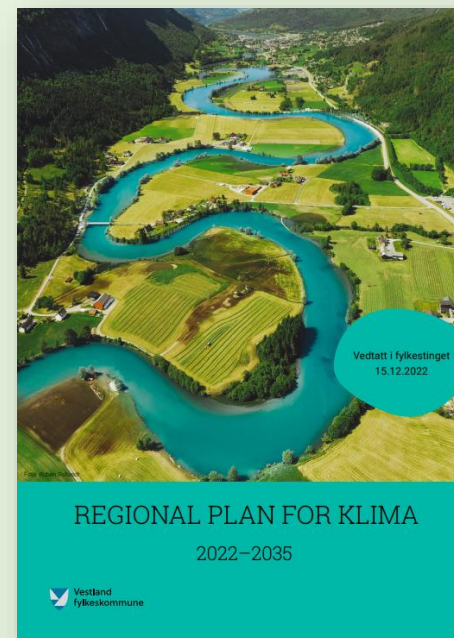

Kva har vi forplikta oss til?

Gjennom internasjonale, nasjonale og regionale mål og føringar har vi forplikta oss til å ta tak i arbeidet med klimagassutslepp.

Lov om klimamål (klimaloven)

Klimafotavtrykk

Kva veit du om utsleppa frå
ditt personlege liv?

Energi
21%

Mat
13%

Transport
22%

Forbruk
25%

Offentlig
19%

Energi

Mat

Transport

Varer & Tjenester

Offentlig

Klimafotavtrykk

For å redusere klimafotavtrykket, er vi avhengig av at offentlige og private samfunnsaktører tar ansvar. Men dette er også ein felles dugnad kor alle kan bidra!

Klimafotavtrykk

Kim

Kim er elev på Eid vgs og bur på ein liten hybel som ho leiar i Eid. Ho er glad i å shoppe og har deltidsjobb på Alti annakvar helg. Ho likar å ha det varmt og komfortabelt rundt seg, og elsker lange dusjar. Ho veit at ho kanskje burde tenkt meir på forbruket sitt, kva ho et og straumforbruk, men ho synes det er vanskeleg å endre vaner. Ho har ikkje bil. Ein til to gongar i året drar på til syden med foreldra sine.

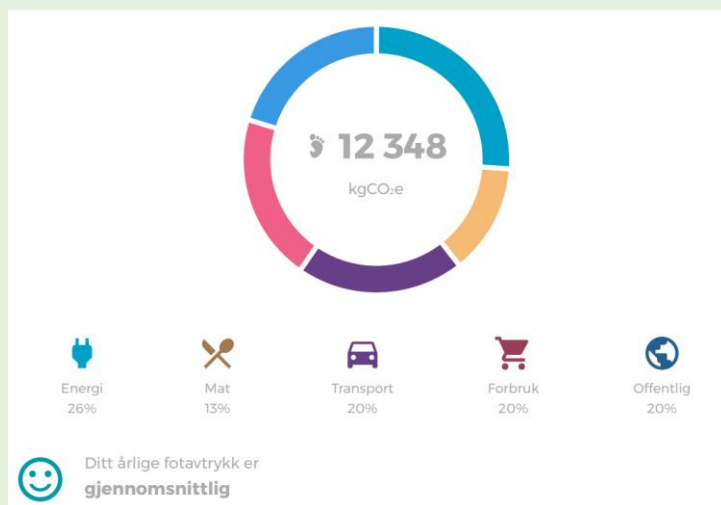
Klimafotavtrykk

Stad
kommune

Sigurd

Sigurd er ordfører i Stad kommune. Han har kone og to born. Dei bur på gard i eit eldre hus kor dei har pussa opp, etterisolert og installert varmepumpe. Dei har god tilgong på ved, og fyrer når det er kaldt. Dei er ein aktiv familie både i jobb og fritid og har eit stort transportbehov. Sigurd likar å vere litt sjølvforsynt med mat frå eigen hage og frå garden. Han har trua på at eigenprodusert og kortreist mat er betre for både seg sjølv og for klimaet.

Klimafotavtrykk

Klara

Klara er surfar. Ho kjem frå Oslo, men har busett seg i eit lite, gammalt hus i Ervik. Ho er svært opptatt av å ha ein berekraftig livsstil, kjøper nesten alt brukt og reparerer klerne sine sjølv. Ho jobbar for eit firma i Oslo. Ho har som oftast heimekontor, men pendlar også ein del til Oslo med buss.

Klimafotavtrykk

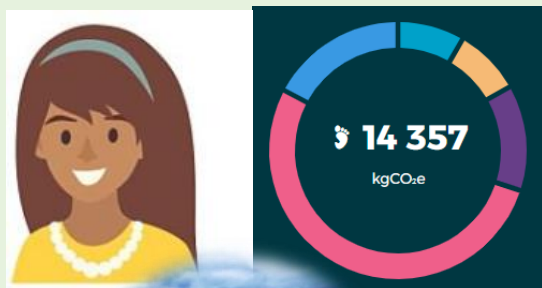
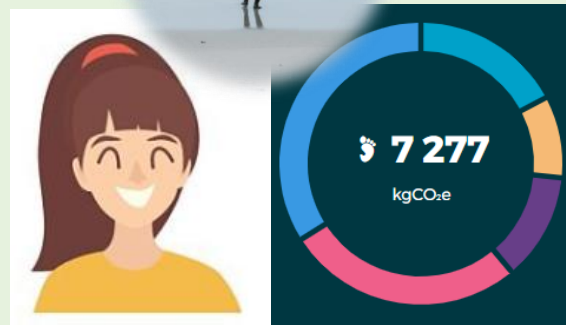
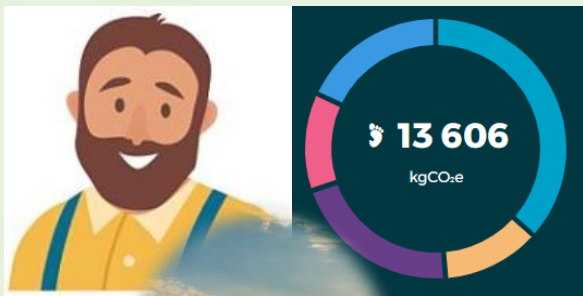
Kristian

Kristian er sauebonde med heiltidsjobb i Eid. Han har kone og to born. Han bur i Kjølisdalen, og pendlar til Eid med el-bilen sin. Han bur eit stort og gammalt hus. Han har planar om å etterisolere og installere varmepumpe, men tida strekk ikkje til. Han likar ikkje bruk-og kast-samfunnet, og reparerar det han kan når noko går i stykkar. Har sjeldan tid til ferie.

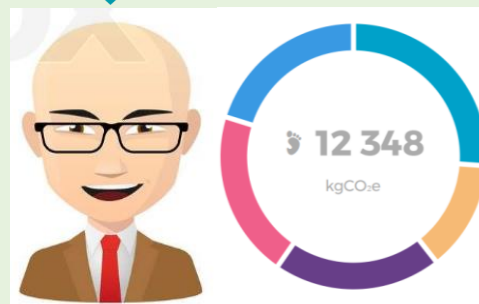

Klimafotavtrykk

Stad
kommune

Lokale løysingar – kva gjer kommunen?

- Kommunen kan i sine roller som:
  - Samfunnsutviklar, myndigheitsutøvar, tenesteytar,
  - Innkjøpar av varer og tenester
  - Forvaltar av areal, eigedomar og bygningar
  - Påverkar ein rekke ulike klimatiltak, som pådrivar og tilretteleggar, eller for å forhindre gjennomføring av tiltak som utgjer ein miljøskade.

BÆREKRAFTIG
REISEMÅL

Lokale løysingar

- Ny klimaplan 2024-2035 under utarbeiding, vi ønskjer innspel frå deg!

Kva kan du gjere?

A grid of 18 workshop cards, each featuring a title, description, date, and organizer. The cards are arranged in three rows and six columns. Each card has a yellow background and a blue border. The text on the cards is as follows:

- WORKSHOP**
KVA ER DET DU SIKTELEG HAR PÅ DEG? KLAR, LIVSKRAFT OG BEREKRAFT
13 > NOV 2023
UPSCALE REDESIGN
- WORKSHOP**
LET'S TALK SUSTAINABILITY: COLLEGE WORKSHOP
13 > NOV 2023
JAVIER RODRIGUEZ / VARD QVAD KUNST
- WORKSHOP**
LAG SMÅKFULLE MÅLTIDER AV MATREDDENMATT
13 > NOV 2023
LINDA STUHAUG
- WORKSHOP**
BEGYNNARKURS SVEISING
13 > NOV 2023
EID VGS
- WORKSHOP**
BEREKRAFT OG VEREKRAFT WORKSHOP
13 > NOV 2023
AGNES TVINNEREIM
- WORKSHOP**
KNIVSLIPING
13 > NOV 2023
EID VGS
- WORKSHOP**
HVA GODT HAR MYR GJORT FOR DEG? OM KANNSKAPSGRIND, VASSKREIING OG FLUMDERPING
13 > NOV 2023
HOGSKULEN PÅ VESTLANDET
- WORKSHOP**
NATURFILOSOFI, HVA ER NATUREN? OG HVORFOR SKAL VI BRY OSS OM DEN?
13 > NOV 2023
ASLAK DAHLE
- WORKSHOP**
SKOMAKEREN NORDFJORDEID
13 > NOV 2023
LISBETH TAKLO
- WORKSHOP**
KRETSLØPET I KORTREIST MATPRODUKSJON
13 > NOV 2023
ANNE-JORIL HAUGLAND
- WORKSHOP**
FRAMTIDA I VÅRE HENDER
13 > NOV 2023
ANNA BAUSTAD NORDEIDE
- WORKSHOP**
ELEKTRO WORKSHOP
13 > NOV 2023
EID VGS
- WORKSHOP**
KLIMASPELET: OM ENSTRÆNIVER, FLUM OG KLIMATILPASSING
13 > NOV 2023
EIRIK TENGSDAL FRA FIRDAL VGS
- WORKSHOP**
TREVERKSTAD
13 > NOV 2023
EID VGS
- WORKSHOP**
SAMSKAPING – EIT BIDRAG TIL DET STORE BILDET
13 > NOV 2023
TONE ANDAL
- WORKSHOP**
REPARASJONS VERKSTAD KLE OG TEKSTIL
13 > NOV 2023
EID VGS
- WORKSHOP**
KLIMA OG LANDBRUK – OM SJØLØFORSYING, BEREDSKAP OG MATPRODUKSJON
13 > NOV 2023
NORGES BONDELAG
- WORKSHOP**
SYKKELVERKSTAD
13 > NOV 2023
EID VGS

Engasjer deg!

DYRK LOKALT
ET LOKALT

*It's Ok To Be an Imperfect
Environmentalist — But Doing
Nothing Isn't an Option*

Takk for meg!

TYSDAG 14 NOV

- **9.00 > 9.10** Velkommen
- **9.10 > 9.30** Foredrag Stad kommune.
Mitt klimafotavtrykk – korleis er utsleppa frå mitt personlege liv?
- **9.30 > 10.00** Foredrag Evangeline Sessford frå Upscale.
Tekstilverda: ei skrekkehistorie eller eit eventyr
- **Parallellsesjon 10.10 > 11.40**
Gruppe 1: Klimamesse med Lunsj | Gruppe 2: Filmvisning
Parallellsesjon 11.50 > 13.20
Gruppe 1: Filmvisning | Gruppe 2: Klimamesse med Lunsj
- **13.30 > 14.00** Foredrag Calum Macintyre: Light lines
- **14.00 > 14.15** Oppsummering av dagen

PROGRAM

Tekstilverda:
ei skrekkhistorie
eller eit eventyr?

*Kva skjer med
avfallet vårt?*

Rob Greenfield

*Kva skjer med
forbruket vårt?*

Joey «Friends»

Fast Fashion

Fast Fashion er konstante klesnyheiter, stoff av dårleg kvalitet, ofte låge prisar – og ei svært rask omsetningshastigheit.

Mykje av produksjonen handler også om å kopiere det siste fra moteshow og influensarar verda rundt

Brukte klede

Uansett kva tekstilar er laga av, er det best å levere dei til gjenbruk når du ikkje lenger treng dei.

<https://sortere.no/avfallstyp/Tekstiler>

Kva kan ein levere i Fretexboksane?

- Reine
- Heile
- Tørre

Tekstilavfall

Sjekk med din kommune kva løysingar dei har for øydelagde tekstilar.

Tekstilavfall

Øydelagte tekstilar leverer du til ein tøyinnsamlingsboks eller næraste gjenvinningsstasjon. Skil gjerne i ulike posar, og merk posen med øydelagte tekstilar.

<https://sortere.no/avfallstype/Tekstiler>

Prøveprosjekt

Februar – Juli 2023

Askøy
Bergen

https://sortere.no/avfallstype/%C3%98delagte_tekstiler

Tekstilavfall

124 millioner brukte klesplagg blei eksportert i fjor. Det er 97% av dei innsamla brukte kleda.

Rundt 40% av dette hamna på bosshaugar i andre land

(I følge tal frå SSB)

To store problemer

1. Forbruket vårt er for stort
2. Vi manglar gode, fungerande system og lovverk for å handtere forbruket

Åpenhetsloven

Lova gjer at store bedrifter må ta ansvar for arbeidstilhøve og menneskerettar i heile leverandørkjeda.

Manglar framleis

Skatte- og avgiftsreglane bør endrast slik at det ikkje løner seg for kjedane å kaste det dei ikkje får selt.

Fjern momsen på donasjon av overskuddsvarer til gjenbruk.

Kampen for Gjenbruk

24. Juli 2023
Brukthandelslova
foreslått fjerna

Eg ønsker å
endre
tekstilhistoria
til eit eventyr

Slow Fashion

Ei motvekt til den globaliserte moteindustrien.

Målet er å bremse ned farten på produksjon og forbruk, ved å endre praksis langs heile verdikjeda – frå bønder til designarar, produsentar og forbrukarar.

*Medvite
miljøengasjement
gjennom samfunn,
mote og kreativitet.*

UPSCALE

ABONNEMENT
PÅ
KLESBYTTE

REDESIGN

MØTEPlass

KAFFI?

STUDIO

Upscale - butikken

Målet med Upscale

- Å utfordre, og oppfordre folk til å leve meir miljøvenleg og berekraftig.

Målet med Upscale

- Å utfordre, og oppfordre folk til å leve meir miljøvenleg og berekraftig.
- Introdusere sirkulær- og delingsøkonomi i Nordfjord, og gjere det attraktivt.

Målet med Upscale

- Å utfordre, og oppfordre folk til å leve meir miljøvenleg og berekraftig.
- Introdusere sirkulær- og delingsøkonomi i Nordfjord, og gjere det attraktivt.
- Å skape ein møteplass

*Korleis jobbar Upscale
for å nå måla?*

Å vere tilgjengeleg

Sal av brukte klede

Klesabonnement
(bytting av klede)

Kva synes du er bra
med å vere
klesabonntent?

Opplæring

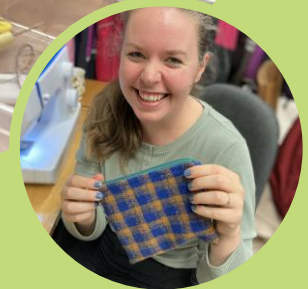
Redesign-
workshoppar
for **born**

Opplæring

Redesign-
workshoppar
for voksne

Opplæring

Redesign-
workshoppar
for ungdom

Opplæring

Halde foredrag og seminar

Inspirasjon

Reparasjonar og reparasjonskveldar

Inspirasjon

Produksjon av egne
redesignprodukt

Inspirasjon

Bruk sosiale media

@upscalesandane

You're not supposed to fit the clothes; the clothes are supposed to fit you.

TYSDAG 14 NOV

- **9.00 > 9.10** Velkommen
- **9.10 > 9.30** Foredrag Stad kommune.
Mitt klimafotavtrykk – korleis er utsleppa frå mitt personlege liv?
- **9.30 > 10.00** Foredrag Evangeline Sessford frå Upscale.
Tekstilverda: ei skrekkhistorie eller eit eventyr
- **Parallellsesjon 10.10 > 11.40**
Gruppe 1: Klimamesse med Lunsj | Gruppe 2: Filmvisning
Parallellsesjon 11.50 > 13.20
Gruppe 1: Filmvisning | Gruppe 2: Klimamesse med Lunsj
- **13.30 > 14.00** Foredrag Calum Macintyre: Light lines
- **14.00 > 14.15** Oppsummering av dagen

KLIMAMESSE

Gruppe 1:

10. Trinn ungdomsskule og VG2
(FHS styrer seg sjølv basert på når dei står på stand)

Gruppe 2:

VG1 og VG3
(FHS styrer seg sjølv basert på når dei står på stand)